

Frelsesarmeens diakonale arbeid

AV MAGDA IVERSEN

Det finnes mange definisjoner på selve diakonibegrepet. Men uansett, så har det med tjeneste å gjøre – en tjenende holdning til medmennesker. Kristen kjærlighet realisert i omsorg/tjeneste for medmennesker. Vårt svar på Jesu ordre om å gå ut for å helbrede, tjene, elske, hjelpe – fordi Kristi kjærlighet tvinger oss.

På bakgrunn av dette utfører også Frelsesarmeen et verdensomfattende arbeide (i ca. 90 land), hvor den diakonale side ved tjenesten betyr mye, og som vel oftest assosieres med organisasjonens sosialtjeneste, men som også ivaretas i den evangeliske virksomhet knyttet til våre korps og også til vårt misjonsarbeid i den tredje verden.

Frelsesarmeens sosialtjeneste har en målsetting. I denne inngår å gi behandling, pleie, omsorg, sjelesorg samt utøve profylaktiske oppgaver i samsvar med organisasjonens kristne målsetting og prinsipper. Dette målet søker Frelsesarmeen å nå ved å avhjelpe øyeblikkelig nød, vise forståelse og kjærlighet, gi hjelp til selvhjelp, attføringstiltak og utøve kristen sjelesorg. Ut fra denne målsetting – kan hende fra begynnelsen ikke så klart verbalt definert, har armeens folk fra begynnelsen i 1865, Øst-London, utøvd sin diakonitjeneste ved å prøve å gi en helhetlig omsorg for mennesket. Fra starten ble dette prioritert – å ha hele mennesket i fokus når hjelp

skulle ytes. Grunnleggeren, William Booths utsagn er vel kjent – «Soap, soup, salvation – såpe, suppe, frelse» – og egentlig sier vel dette nettopp noe om at mennesket er en helhet, ikke bare sjel, eller bare legeme. Så har dette hele tiden utviklet seg både i kvantitet og kvalitet. Under ulike forhold, både når det gjelder språk, kultur, samfunnsordninger etc., så finner man salvasjonister som prøver å avhjelpe nød for å gi medmennesker et mer menneskeverdig liv her på jorden, men som også ivaretar dette som har med å formidle håpet, det evige livet.

Frelsesarmeen internasjonalt

Jeg vil først nevne noe av det som gjøres om vi betrakter Frelsesarmeens internasjonale arbeid. I samtlige verdensdeler finner man både det evangeliske og det sosiale arbeid – mennesker i all slags nød og med ulike behov oppsøker armeen eller oppsøkes av armeen.

Det diakonale arbeid blir vidt omfattende, og det er umulig her å få med alt, eller gå noe særlig detaljert inn i hvert område. Men jeg vil ganske kort nevne noen av de grupper mennesker som armeen prøver å gi omsorg til ut i fra oppdragsgivers kall om å gå som Kristi sendebud.

Man har alltid prøvd å ta seg av barn ved å gi forskjellige tilbud – likeledes har armeen også tilbud til barns familier, der dette

er aktuelt. Det er tilbud til eldre – i institusjoner på heldøgnsbasis, eller andre mer fleksible ordninger. Selv tenker jeg på et ganske primitivt hjem for eldre spedalske i Zambia. Lite som minner om moderne og kostbar eldreomsorg i vår del av verden. Men allikevel et hjem hvor kristen omsorg ble praktisert, ikke minst av de eldre som selv var blitt kristne. Utfra de forutsetningene de hadde med sine til dels store handicap, viste de en rørende omsorg for sine medpasienter – en omsorg som inkluderte hele mennesket.

På samme misjonsstasjon er problemet med HIV/Aids blitt noe nesten uoverkommelig. En stor del av befolkningen i de nærmeste landsbyene er smittet, og armeens misjonærer sammen med zambiske kristne driver et prosjekt som går på undervisning, opplæring til å vise omsorg og respekt, slik at den syke kan være syk blandt sine egne og ikke utstøtes av det sosiale fellesskapet som har en særlig stor betydning i deres kultur.

Frelsesarmeens diakonale arbeid omfatter innsatte i fengsler, i noen land er det også et utstrakt arbeid som gjøres i forhold til innsattes pårørende. Armeen har i alle år hatt herbergetilbud for hjemløse. Det finnes i dag krisesentre for kvinner/barn, sentra for innvandrere, flyktninger, for arbeidsløse etc.

Det finnes tilbud for å dekke sosiale behov – avhjelpe ensom-

het som i vår del av verden etter hvert er et stort problem. Frelsesarmeen driver store, moderne sykehus i den vestlige del av verden men også sykehus i den tredje verden. I forbindelse med sykehus vil jeg gjerne nevne at armeen for ikke så lenge siden åpnet en Hospiceavdeling ved et av dens sykehus i Tokyo. Ved denne avdeling prøver man å gi pleie, omsorg til 30 pasienter som er i den terminale fase av livet.

Frelsesarmeen i Norge

Frelsesarmeens sosialtjeneste i Norge feiret i februar 1991 sitt 100-års jubileum. I forbindelse med jubileet ble det utgitt en bok skrevet av Charles Norum med tittelen «Med omsorg for hele mennesket». Egentlig er boktittelen noe å arbeide målrettet mot enten man nå arbeider innenfor felt eller sosialtjeneste, for å bruke armeens terminologi. I 1891 ble den første såkalte slumstasjon åpnet i Norge – og slumsøstrene som var tilknyttet denne, gikk ut som både hjemmehjelpere og hjemmesykepleiere. Vi har fremdeles slumstasjoner rundt i Norge (14 pr. 1991). I dag arbeider offiseren der etter en samarbeidsavtale med stedets hjemmesykepleie, men gjør utover det som går inn i avtalen sin diakonale tjeneste, ved å besøke, yte hjelp til trengende etc. I Oslo er det ingen slik samarbeidsavtale, men en offiser er beordret som slumsøster for å drive oppsøkende virksomhet ved hjemmebesøk, og også besøk på oppfordring fra de det gjelder. Behovet der viser seg nesten å være grenseløst.

Hva vi ellers i Norge har av aktiviteter er bl.a. hjem for enslige mødre med spedbarn, barnehjem, barnehager, eldresentera, verne/tilsynshjem, arbeidsmarkedsbedrifter, arbeid blandt døve og blinde, arbeid i fengsler med ettervern. Organisasjonen

har også de såkalte «Over seksti grupper». Her er det en utstrakt telefonkontakt med eldre, ensomme mennesker, likeledes formidles det her hjelp mht. informasjon om trygder, stønader, rettigheter etc. Armeen arbeider blandt mennesker med alkohol/rusmiddelproblemer, og har også Soldammen gård som rehabiliteringssenter for unge stoffmisbrukere. Sikkert er det mer som kan nevnes hvor det diakonale er en viktig del av arbeidet.

Fra eget ståsted som offiser i Frelsesarmeen, med oppgave som styrer for et av våre sykehjem, vet jeg at jeg er privilegert som får stå i en tjeneste som oppleves som et kall, og hvor den store ressurs er evangeliet som på ulike måter og i ulike situasjoner kan formidles til de forskjellige grupper medmennesker jeg møter. Dette er også hva hver enkelt salvasjonist opplever som styrken i det vi holder på med i de ulike arbeidsgrener.

De siste årene har Frelsesarmeen i Norge deltatt i et utviklingsprosjekt. Her har man også sett på arbeidsområder man evt. bør nedprioritere til fordel for nye satsningsområder. Man ønsker å satse mer på den åpne omsorgen med utvidet besøkstjeneste til ensomme medmennesker. Også forebyggende arbeid blandt barn i risikosoner der man har et tidsmessig tilbud ønsker man å satse på. Det er ønskelig å gjøre mer i forhold til rusmiddelbrukere, og også når det gjelder ettervern etter fengselsopphold. Man ønsker å opprette sentra (samarbeid mellom korps/sosialarbeid) hvor omsorgen for hele mennesket ivaretas. I andre land dekker slike tilbud et stort behov i lokalmiljøet hos mennesker i alle aldersgrupper.

Ønsker/visjoner er der, men det er også problem med rekrutteringen – både til heltidstjeneste og frivillig innsats.

Charles Wesleys ord «Min samtid tjene vel, fullbyrde rett mitt kall» er hva Frelsesarmeen ønsker med sitt diakonale arbeid – å kunne gjøre noe for mennesker i den aktuelle nød som finnes i de ulike kulturer og tidsepoker, også i et samfunn som vårt idag, der det er problemer og utfordringer når det gjelder ensomhet, nyfattigdom, arbeidsløshet og områder tidligere nevnt.

Litteratur:

FA sosialutvalg, utredning 1979
Med Omsorg for hele mennesket, Charles Norum 1991
Salvation Army Year Book 1991

*Magda Iversen,
Bestumhjemmet,
Bestumveien 99,
0283 Oslo 2*

SNAKK OM . . .

Forts. fra side 7

Nytter det egentlig å snakke om samliv?

En får mer oversikt over det en blir bevisst, kan handle friere da – og er ikke slik i sine følelsers vold.

Videre lærer vi mennesker mye av hverandre – vi finner våre liv igjen i andre og får slik både støtte, korreksjoner og nye tanker. Livet blir best når det deles – og det er vel også endel av legemtanken i Nytestamentet. Men noen må starte prosessen. Her kan film og opplegg være nyttig – ikke minst der hvor en trenger komme igang uten å kjenne hverandre godt på forhånd.